

ÖRNEK METİN

Ben hala doğduğum evde yaşıyorum. Bu nedenle 17 yıl boyunca semtimde yapılan tüm değişimlerin farkındayım. Aslında sadece bazı değişimleri görüyordum. Hangi kültürel mirası anlatacağıma karar verirken fark ettim. Değişen birçok yapı varmış ama bugüne kadar hiç dikkatimi çekmemişti.

Benim sizlere bahsedeceğim kültür mirası tüm çocukluğumun görgü tanığı "Mesih Ali Paşa Camii" ve avlusu. Önceden gidiş geliş çift yönlü olan sokağımız şimdi tek yön. Arabaların yol üzerinde gidip gelmeleri benim çoğu oyunumu yarıda keserdi. Yolun iki tarafına birden park eden araçlardan bize kalan o küçük alanda, dakikada bir araba geçtiği için oyun oynamak zor oluyordu. Bu nedenle etrafı kapalı üstü açık alanlar bizim için güzel oyun alanlarıydı. Evimizin etrafında birçok camii olmasına rağmen mahalledeki arkadaşlarımla hep Mesih Ali Paşa Camii avlusunda oynamayı tercih ederdik.

Mesih Mehmet Camii, İstanbul'un Fatih ilçesi Akşemsettin Mahallesi'nde, Hırka-i Şerif Camii yakınında Mevkufatçı Sokağı ile Eski Ali Paşa Caddesi'nin kesiştiği yerde konumlanıyor. Araştırırken gördüm ki Mesih Ali Paşa Camii'ne; Mesih Mehmet Paşa ve Mesih Paşa Camii de deniyor. Mimar Sinan'a ait kaynaklarda caminin adı geçse de çırağı Davud Ağa'nın tasarıma katkısı olduğu göz önünde bulunduruluyor. Bir diğer rivayette de yapının inşa edildiği yıllarda Sinan hala mimarbaşı olmakla beraber artık İstanbul'daki yapıların tüm sorumluluğunu Mimar Davud Ağa'ya bırakmış. Mesih Mehmet Paşa Camii de Sinan'a ısmarlanmış olmasına rağmen Sinan'dan sonra mimarbaşılığa getirilecek olan Davud Ağa tarafından yapılmış. Ancak kesin bir kayıt bulunmadığı için bazen Sinan'a mal edilmekte.

Caminin mihrap ve minberi kütahya çinileri ile süslenmiş. 2005 yılında mihrabı süsleyen çinilerin çoğu hırsızlar tarafından çalınmış. Çini panolar camilerde süsleme amacının dışında ısı yalıtımı için; mekanları yazın sıcak, kışın ılık tutup nefes almasını sağlaması amacıyla da kullanılmış.

Camiinin altında 7 tane dükkan vardı. Karşısında okul olduğu için bunların çoğu kırtasiye dükkanıydı. Zamanında rivayete göre yuvarlak kemerli, çapraz tonozlu bu dükkanlar Zincirlikuyu'da Camisi bulunan Hadım Ali Paşa'nın vakfına aitmiş. 1585-86 yılları arası camiye yaptıran kişi de Hadım Mesih Mehmet Paşaymış. Avlunun ortasına inşa edilen sekizgen planlı, mermerden açık türbe de ona aitmiş. Küçükken bizim için saklambaç

oyununda en iyi saklanma alanıydı. Oysa baninin türbesinin hazire bölümüne değil de avlunun ortasına konulması, ibadet etmeye gelen Müslümana ölümü hatırlatma veya baninin dua alma isteğinden dolayıymış. Çocukken avlusunda türlü türlü oyunlar oynadığımız mekanın 400 yılı aşkın bir tarihi yapı olduğunu, her bir mimari öğesinin konumlanışının ayrıca bir nedeni olduğunu bilmiyordum.

Hikayesini öğrendiğimden beri bu camiye bakarken sadece bir yapı görmüyorum; yapıldığı günden bu yana kimlerin önünden geçtiğini, çeşmesinden su içtiğini, avlusunda dolaştığını düşünmeden edemiyorum.

Bugün fotoğrafını çekmek için kafamı kaldırdığımda ise tüm cephesinde iskelelerin kurulduğunu gördüm. Bu yapıların etrafına iskele kurulup muşamba örtüldüğünde “restorasyon” denen onarma işlemi başlıyormuş. Restorasyonun amacı değiştirmek değil, aslına uygun şekilde yenilemek-onarmak demekmiş. -Miş diyorum çünkü yanlış bildiğim bilgilerin yerine doğrularını koymaya çalışıyorum. 1894 depreminde zarar gören cami 1936-1939 ve 1955-57 yıllarında onarılmış. 2017 de başlayan restorasyon çalışmaları ise hala devam ediyor.